

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права

**ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань **08 «Право»**
Спеціальності **081 «Право»**

Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма **Право**

Вид дисципліни **обов'язкова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Івано-Франківськ- 2022

Протокол № 1 від «1» вересня 2022 р.

Гарант ОП

Ігор ОГЕРУК

Розробник:

Жукевич Ігор Васильович, к.ю.н., доцент, доцент кафедри права та публічного управління

Контактний телефон викладача	+38(050)2037450
e-mail	ihor.zhukovych@iful.edu.ua
Посилання на сайт	https://iful.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силабусу
навчальної дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми

ВСТУП

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація про дисципліну. Цивільне процесуальне право – це галузь права, яка включає в себе сукупність розташованих у визначеній системі процесуальних норм, що регулюють суспільні відносини в сфері здійснення правосуддя в цивільних справах судами загальної юрисдикції. Для кожного з учасників судового процесу в цивільній справі нормами цивільного процесуального права встановлені процесуальні права та обов'язки. Норми цивільного процесуального права визначають хід судового процесу, встановлюють для кожного суб'єкта цивільних процесуальних відносин міру їх належної і можливої поведінки.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Цивільне процесуальне право України як навчальна дисципліна займає важливе місце в підготовці майбутнього фахівця-правника. Це пов'язано не лише з його значенням для правової системи України, а й з тим, що воно виступає сполучною ланкою між загальнотеоретичними юридичними навчальними дисциплінами та матеріальними галузями приватного права.

Цілі навчальної дисципліни. Ціллю викладання навчальної дисципліни є формування вмінь правильно оцінювати конкретні цивільні процесуальні явища, вміння правильно застосовувати відповідне цивільне процесуальне законодавство.

Результати навчання. За результатами вивчення навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право України» студенти повинні:

знати :

- поняття і значення цивільних процесуальних правовідносин, їх місце в механізмі правового регулювання; передумови їх виникнення;
- джерела цивільного процесуального права та їх структуру;
- особливості реалізації та застосування норм процесуального права;
- правовий статус суду та учасників судового процесу, їх процесуальні права та обов'язку;
- зміст таких цивільно-процесуальних правових категорій, як цивільна юрисдикція; докази та доказування; процесуальні строки; судові витрати; заходи процесуального примусу; забезпечення позову;
- порядок розгляду та вирішення цивільних справ, реалізації судових рішень;
- альтернативні форми захисту цивільних прав, свобод та законних інтересів;
- практику застосування цивільного процесуального законодавства, перспективні та основні напрямки розвитку цивільного процесуального законодавства, його адаптації до міжнародних стандартів здійснення правосуддя у цивільних справах;

вміти :

- вільно оперувати юридичними поняттями та категоріями в сфері цивільних процесуальних правовідносин;
- правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного процесуального права в процесі роботи за юридичною спеціальністю;
- оцінювати докази у цивільній справі;
- аргументувати власну точку зору та приймати за конкретним завданням рішення;
- складати цивільно-процесуальні документи та ділову документацію.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця судового захисту прав суб'єктів громадянського суспільства у розбудові правової, демократичної держави. Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за спеціальністю 081 «Право».

Навчальна дисципліна «Цивільне процесуальне право України» вивчається разом із іншими процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття здобувачами освіти інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей здійснення цивільного судочинства як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері приватних відносин.

Метою навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право України» є формування у студентів системи знань про основні теоретичні положення науки цивільного процесуального права; про механізми судового захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави; про структуру та систему цивільного процесуального законодавства та судової практики його застосування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Цивільне процесуальне право України» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері цивільного судочинства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування судами загальної юрисдикції законодавства та інших джерел цивільного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері цивільного судочинства.

Основними джерелами цієї галузі права виступають Цивільний процесуальний кодекс України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України «Про прокуратуру», Закон України «Про судовий збір», Закон України «Про безоплатну правову допомогу», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», Закон України «Про міжнародне приватне право» та ряд інших законів і підзаконних актів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм, що регулюють діяльність та пов'язані з нею процесуальні правовідносини суду та учасників судового процесу, що виникають при здійсненні правосуддя у цивільних справах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Уведення в цивільний процес. Учасники судового процесу. Цивільна юрисдикція.
2. Умови процесуальної діяльності. Доказування та докази. Позовне провадження.
3. Спрощені провадження цивільного судочинства. Окреме провадження. Перегляд судових рішень.
4. Виконавче провадження. Відновлення втраченого судового провадження. Міжнародний цивільний процес. Позасудові цивільні провадження.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 15	Галузь знань 08 «Право»	Обов'язкова (за вибором)	
	Спеціальність 081 «Право»		
Модулів – 2	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	

курсова робота (за вибором) – 1 кредит (30 год.)			
Загальна кількість годин - 270		5-6-й	5-6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – 3,5 год.	Освітній ступінь: бакалавр	56 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		84 год.	4 год.
		Лабораторні	
		<i>не передбачено</i>	
		Самостійна робота	
		100 год.	186 год.
		Індивідуальні завдання: (курсова робота за вибором - 90 год.;	
		Вид контролю: залік – 5-й сем., екзамен (30 год.) – 6-й сем.	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Судові та правоохоронні органи України	Господарське процесуальне право
Цивільне право України (Загальна частина).	Складання процесуальних документів у цивільних справах

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю освіти 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
СК7	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	<ol style="list-style-type: none"> 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю. 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

		<p>9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p> <p>11. Мати базові навички риторики.</p> <p>12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.</p> <p>18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p> <p>22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.	<p>2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.</p> <p>8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p> <p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p>
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.	<p>2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.</p>

		<p>3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.</p> <p>5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p> <p>12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p> <p>21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p>
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.	<p>2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p>8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>

		<p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.</p> <p>18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p> <p>21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p>
СК14	<p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	<p>4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.</p> <p>6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p>8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.</p> <p>11. Мати базові навички риторики.</p> <p>12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.</p> <p>22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>
СК15	<p>Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p>	<p>7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p> <p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p>

		<p>15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.</p> <p>17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.</p> <p>21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p> <p>22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	<p>1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p> <p>14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p> <p>21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p> <p>22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування лекцій студентам за індивідуальним графіком навчання. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ
Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен студент має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення дискутувати, ставити запитання викладачеві як під час лекцій, так і під час семінарських чи практичних занять. Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ
На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес. Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ
Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання декана.
МЕТОДИ НАВЧАННЯ
<ul style="list-style-type: none">- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), практичні (виконання практичних завдань під час занять);- за видами занять: лекції ; практичні заняття (індивідуальні та групові вправи);- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: моделювання судових засідань, виконання курсових робіт;- за видами контролю: поточний контроль (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль); підсумковий контроль (екзамен у формі комп'ютерного тестування).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання студентів III курсу за освітньою програмою «Право» здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є:

1. Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

2. Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів) без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних помилок
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність помилок;
60–67 балів	E	3 «достатньо»	
35–59 балів	FX	2»незадовільно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.
0–34 бали	F	2»неприйнятно»	

3. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену у вигляді комп'ютерного тестування. Тестування відбувається в комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 питань різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

За результатами підсумкового контролю студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Студенти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву в деканат не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

4. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок, складання процесуальних документів тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав студент під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час поточного та підсумкового контролю.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. УВЕДЕННЯ В ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. УЧАСНИКИ СПРАВИ. ЦИВІЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ.

Тема 1. Загальні положення цивільного процесуального права.

Форми захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Поняття та види форм захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Сутність і природа правосуддя в цивільних справах. Система судів цивільної юрисдикції. Цивільний процес та правосуддя (цивільне судочинство). Цивільне судочинство та інші форми судочинства.

Поняття та предмет цивільного процесуального права. Метод правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин. Система цивільного процесуального права. Джерела цивільного процесуального права. Цивільне процесуальне законодавство. Судова практика в цивільному судочинстві.

Поняття, завдання, види та стадії цивільного судочинства. Наука цивільного процесуального права.

Наука цивільного процесуального права. Цивільний процес та правосуддя (цивільне судочинство). Цивільне судочинство та інші форми судочинства.

Тема 2. Доступність правосуддя і право на справедливий судовий розгляд.

Всесвітній рух доступу до правосуддя. Доступність правосуддя як міжнародний стандарт. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та її застосування в цивільному судочинстві. Право на справедливий судовий розгляд та його складові. Роль Ради Європи в гармонізації цивільного процесуального законодавства та практика його застосування. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи щодо доступності правосуддя у цивільних справах.

Тема 3. Принципи цивільного судочинства.

Поняття принципів цивільного судочинства. Система та склад принципів цивільного судочинства. Правові аксіоми у цивільному судочинстві. Загальні принципи цивільного процесуального права.

Загальновизнані принципи і норми міжнародного права як принципи цивільного судочинства. Принцип верховенства прав людини. Принцип верховенства права. Принцип права на суд. Принцип правової визначеності. Принцип пропорційності. Принцип доступності правосуддя.

Характеристика окремих принципів цивільного судочинства.

Організаційно-функціональні принципи цивільного судочинства. Здійснення правосуддя виключно судами на засадах поваги до честі й гідності, рівності перед законом і судом. Незалежність суддів і підкорення їх лише закону. Принцип одноособового і колегіального розгляду цивільних справ. Принцип мови судочинства. Гласність та відкритість судового процесу.

Функціональні принципи цивільного судочинства. Принцип диспозитивності. Принцип змагальності сторін. Принцип публічності та судового керівництва. Принцип процесуальної рівноправності сторін. Принцип трьохінстанційності. Принцип забезпечення права на перегляд та оскарження судового рішення. Принципи усності та писемності. Принцип безпосередності судового розгляду. Принцип обов'язковості судових рішень.

Тема 4. Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин.

Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Елементи цивільних процесуальних правовідносин. Передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.

Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація.

Правосуб'єктність органів судової влади. Визначення складу суду. Склад суду. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Наслідки відводу суду (судді). Відвід секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.

Тема 5. Учасники справи.

Склад учасників справи. Процесуальні права та обов'язки учасників справи. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність.

Сторони. Сторони в судовому процесі, їхні спеціальні процесуальні права та обов'язки. Процесуальна співучасть. Залучення до участі в справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача.

Треті особи. Поняття та види третіх осіб. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.

Процесуальне правонаступництво.

Участь в судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Підстави та форми участі в цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

Особливості представництва інтересів держави прокурором. Участь органів державної влади та місцевого самоврядування у процесі для подання висновку в справі.

Тема 6. Представники.

Поняття й види представництва в судовому процесі. Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками. Повноваження представника в суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.

Тема 7. Інші учасники судового процесу.

Склад інших учасників судового процесу. Цивільний процесуальний статус інших учасників судового процесу. Помічник судді. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник. Свідок. Експерт. Експерт з питань права. Спеціаліст. Перекладач. Помічник судді, консультант суду.

Тема 8. Цивільна юрисдикція.

Поняття та види цивільної юрисдикції. Предметна юрисдикція. Суб'єктна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність). Правила територіальної підсудності цивільних судів. Наслідки порушення правил підсудності. Порядок передачі справи з одного суду до іншого.

Завдання для самостійної роботи.

Опрацювати в письмовій або електронній формі наступні питання та тему із питаннями, а також проаналізувати правові висновки Верховного Суду та судову практику за місцем проживання з Єдиного реєстру судових рішень.

1. Наука цивільного процесуального права.
2. Цивільний процес та правосуддя (цивільне судочинство).
3. Цивільне судочинство та інші форми судочинства.
4. Принцип доступності правосуддя.
5. Відвід секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.
6. Особливості представництва інтересів держави прокурором.
7. Участь органів державної влади та місцевого самоврядування у процесі для подання висновку в справі.
8. Помічник судді, консультант суду.
9. Опрацювати Постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України № 3 від 01.03.2013 р. «Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ».
10. Опрацювати правові висновки Верховного Суду за 2019 р. з процесуальних питань.

11. Опрацювати судову практику у цивільних справах по місцю проживання за 2019 р., використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень.

Тема 2. Доступність правосуддя і право на справедливий судовий розгляд

1. Всесвітній рух доступу до правосуддя.
2. Доступність правосуддя як міжнародний стандарт.
3. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та її застосування в цивільному судочинстві.
4. Право на справедливий судовий розгляд та його складові.
5. Роль Ради Європи в гармонізації цивільного процесуального законодавства та практика його застосування.
6. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи щодо доступності правосуддя у цивільних справах.
7. Застосування практики Європейського суду з прав людини у цивільному судочинстві.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УМОВИ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ДОКАЗУВАННЯ ТА ДОКАЗИ. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Тема 9. Зловживання процесуальними правами.

Зловживання процесуальними правами як правовий феномен. Види зловживань процесуальними правами. Протидія зловживанню процесуальними правами.

Тема 10. Докази та доказування.

Поняття доказів у судовому процесі. Види засобів доказування: письмові, речові, та електронні докази, висновки експертів, показання свідків. Обов'язок доказування та подання доказів.

Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування. Оцінка доказів. Забезпечення доказів. Стандарт доказування. Розгляд судом заяв про фальшивість доказів.

Тема 11. Процесуальні строки.

Поняття процесуальних строків та їх види. Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу й закінчення процесуальних строків. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.

Тема 12. Судові виклики та повідомлення.

Поняття та види судових повісток. Порядок вручення судових повісток.

Тема 13. Судові витрати.

Поняття та види судових витрат. Судовий збір. Витрати, пов'язані з розглядом справи. Повернення судового збору. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати. Розподіл судових витрат між сторонами.

Тема 14. Заходи процесуального примусу.

Поняття та види заходів процесуального примусу. Підстави та порядок застосування заходів процесуального примусу. Відшкодування майнових збитків.

ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Тема 15. Позов.

Поняття позову та його елементи. Види позовів. Підстави та види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення. Заяви по суті справи, їх види. Позовна заява, її зміст та форма. Пред'явлення позову. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження в справі.

Тема 16. Відкриття провадження у справі.

Право на звернення до суду за судовим захистом. Передумови права на звернення до суду та порядок його здійснення. Правові наслідки відкриття провадження у справі.

Тема 17. Підготовче провадження.

Загальна характеристика підготовчого провадження. Зміст і порядок проведення підготовчого судового засідання. Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін. Врегулювання спору за участю судді.

Тема 18. Розгляд справи по суті.

Завдання та строки розгляду справи по суті. Відкриття розгляду справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати та ухвалення рішення. Фіксування судового процесу. Відкладення розгляду справи та перерва в її розгляді. Зупинення та закриття провадження в справі. Залишення позову без розгляду. Електронне судочинство.

Тема 19. Рішення суду.

Поняття та види судових рішень. Порядок ухвалення судового рішення. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення. Законність і обґрунтованість судового рішення. Проголошення судового рішення. Усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив. Набрання рішенням суду законної сили. Ухвали суду першої інстанції.

Завдання для самостійної роботи.

Опрацювати в письмовій або електронній формі наступні питання. тему із питаннями, а також проаналізувати правові висновки Верховного Суду та судову практику за місцем проживання з Єдиного реєстру судових рішень.

1. Стандарт доказування.
2. Розгляд судом заяв про фальшивість доказів.
3. Відшкодування майнових збитків.
4. Електронне судочинство.
5. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 9 від 22.12.2006 р. із змінами, внесеними згідно з Постановою Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 р. «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову».
6. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 5 від 12 червня 2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду».
7. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 2 від 12 червня 2009 р. «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції».
8. Опрацювати правові висновки Верховного Суду за 2020 р. з процесуальних питань.
9. Опрацювати судову практику у цивільних справах по місцю проживання за 2020 р., використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень.

Тема 9. Зловживання процесуальними правами

1. Зловживання процесуальними правами як правовий феномен.
2. Види зловживань процесуальними правами.
3. Протидія зловживанню процесуальними правами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СПРОЩЕНІ ПРОВАДЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА. ОКРЕМЕ ПРОВАДЖЕННЯ. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ.

Тема 20. Спрошене позовне провадження. Заочний розгляд цивільних справ.

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження.

Моделі заочного розгляду справи. Умови та порядок проведення заочного розгляду справи. Порядок перегляду заочного рішення. Оскарження заочного рішення.

Тема 21. Наказне провадження.

Історичний нарис наказного провадження. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.

Порядок розгляду справ про видачу судового наказу. Зміст судового наказу. Скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Тема 22. Окреме провадження.

Історичний нарис окремого провадження. Поняття та сутність окремого провадження. Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження.

Справи про зміну правового статусу фізичної особи та встановлення фактів, що мають юридичне значення. Розгляд справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної

особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення дієздатності фізичної особи. Розгляд судом справ про обмеження фізичної особи у відвідуванні гральних закладів та участі в азартних іграх. Розгляд справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Розгляд справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою. Розгляд справ про усиновлення. Розгляд справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.

Справи про визнання або відновлення неоспорюваних суб'єктивних прав. Розгляд справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі. Розгляд справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Розгляд справ про визнання спадщини відумерлою.

Справи про застосування встановлених законом заходів щодо захисту прав та законних інтересів. Розгляд справ про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку. Розгляд справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу. Розгляд справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.

Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису.

ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ

Тема 23. Моделі оскарження та перегляду судових рішень.

Судові помилки, їх причини та класифікація. Право на оскарження судових рішень та право на справедливий судовий розгляд. Форми перегляду судових рішень.

Тема 24. Апеляційне провадження.

Поняття та сутність апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження. Строк на апеляційне оскарження. Форма й зміст апеляційної скарги, порядок її подання. Відкриття апеляційного провадження. Апеляційний розгляд. Повноваження суду апеляційної інстанції. Постанова суду апеляційної інстанції.

Тема 25. Касаційне провадження.

Поняття та сутність касаційного провадження. Суди касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Форма й зміст касаційної скарги, порядок її подання. Відкриття касаційного провадження. Касаційний розгляд. Повноваження суду касаційної інстанції. Постанова суду касаційної інстанції.

Тема 26. Перегляд судових рішень у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами.

Сутність та значення перегляду судових рішень у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами. Підстави перегляду судових рішень у зв'язку з ново виявленими або виключними обставинами. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за ново виявленими або виключними обставинами.

Завдання для самостійної роботи.

Опрацювати в письмовій або електронній формі наступні питання та тему із питаннями, а також проаналізувати правові висновки Верховного Суду та судову практику за місцем проживання з Єдиного реєстру судових рішень.

1. Моделі заочного розгляду справи.
2. Історичний нарис наказного провадження.
3. Історичний нарис окремого провадження.
4. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 14 від 18.12.2009 р. «Про судові рішення у цивільній справі».
5. Опрацювати Постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 23.12.2011 р. «Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження».
6. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 12 від 24.10.2008 р. «Про судову практику розгляду цивільних справ в апеляційному порядку».
7. Опрацювати Постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 10 від 14.06.2012 р. «Про судову практику розгляду цивільних справ у касаційному порядку».

8. Опрацювати Постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 11 від 30.09.2011 р. «Про судову практику застосування статей 353-360 Цивільного процесуального кодексу України».
9. Опрацювати Постанову Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 4 від 30.03.2012 р. «Про застосування цивільного процесуального законодавства при перегляді судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами».
10. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 5 від 31.03.95 із змінами, внесеними згідно з Постановою Пленуму Верховного Суду України № 15 від 25.05.98. «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення».
11. Опрацювати Постанову Пленуму Верховного Суду України № 3 від 28.03.72 із змінами, внесеними згідно з Постановами Пленуму Верховного Суду України № 13 від 29.11.74, № 4 від 24.04.81, № 3 від 30.03.84, № 13 від 25.12.92, № 15 від 25.05.98. «Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним».
12. Опрацювати правові висновки Верховного Суду за 2021 р. з процесуальних питань.
13. Опрацювати судову практику у цивільних справах по місцю проживання за 2021 р., використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень.

Тема 23. Моделі оскарження та перегляду судових рішень

1. Судові помилки, їх причини та класифікація.
2. Право на оскарження судових рішень та право на справедливий судовий розгляд.
3. Форми перегляду судових рішень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. ПОЗАСУДОВІ ЦИВІЛЬНІ ПРОВАДЖЕННЯ.

Тема 27. Виконавче провадження у структурі цивільного процесу.

Виконання судових рішень як частина цивільного процесу. Учасники виконавчого провадження. Роль суду у виконавчому провадженні.

Загальні правила виконавчого провадження. Підстави виконання судових рішень та актів інших органів виконавчі документи. Строки пред'явлення виконавчих документів до виконання. Порядок та умови здійснення виконавчого провадження.

Окремі виконавчі дії. Звернення стягнення на майно боржника. Звернення стягнення на будинки. Звернення стягнення на майно і грошові суми боржника, що знаходяться в інших осіб або належать боржникові від інших осіб. Звернення стягнення на заробітну плату (заробіток), пенсію та стипендію боржника. Звернення стягнення на майно боржника - юридичної особи. Розподіл стягнутих сум між стягувачами. Виконання рішень про передачу певних предметів і здійснення певних дій.

Тема 28. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Судовий контроль за виконанням судових рішень.

Негайне виконання судових рішень. Звернення судових рішень до виконання. Відстрочення та розстрочення виконання. Зміна чи встановлення способу та порядку виконання. Зупинення виконання судового рішення. Поворот виконання рішення, постанови. Судовий контроль за виконанням судових рішень

Тема 29. Визнання та виконання рішень іноземних судів.

Поняття й умови визнання та виконання рішень іноземних судів. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню. Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Тема 30. Відновлення втраченого судового провадження.

Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження. Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 31. Судові доручення про надання правничої допомоги.

Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

Тема 32. Загальні положення міжнародного цивільного процесу.

Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела міжнародного цивільного процесу.

Правове становище іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі. Іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи як учасники міжнародного цивільного процесу. Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб, їх процесуальна право- та дієздатність. Особливості процесуального становища держави, міжнародних організацій та інших суб'єктів (судові імунітети).

Особливості провадження цивільних справ з іноземним елементом. Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб. Визначення матеріального закону, що підлягає застосуванню. Судові доручення. Питання легалізації та перекладу документів.

Тема 33. Конвенційний механізм захисту прав людини Європейським судом з прав людини.

Статус Європейського суду з прав людини. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Процедура прийняття скарги Європейським судом з прав людини та її розгляд. Рішення Європейського суду з прав людини та їх виконання в національних правових порядках.

Тема 34. Третейське судочинство.

Третейський суд. Значення третейського розгляду спорів. Порядок розгляду справ третейським судом. Рішення третейського суду. Проведення у справах про оскарження рішень третейських судів. Проведення у справах про видачу виконавчих листів на примусове виконання рішень третейських судів.

Тема 35. Міжнародний комерційний арбітраж.

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні регламенти, Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражні рішення. Виконання рішень.

Тема 36. Цивільне судочинство та медіація.

Сутність медіації (посередництва). Принципи медіаційної процедури. Присудова та досудова (зовнішня) медіація. Практика застосування медіації. Регуляторні аспекти впровадження процедур медіації.

Завдання для самостійної роботи.

Опрацювати в письмовій або електронній формі наступні питання або теми із питаннями, а також проаналізувати правові висновки Верховного Суду та судову практику за місцем проживання з Єдиного реєстру судових рішень.

Тема 27. Виконавче провадження у структурі цивільного процесу

1. Виконання судових рішень як частина цивільного процесу.
2. Учасники виконавчого провадження.
3. Роль суду у виконавчому провадженні.
4. Підстави виконання судових рішень та актів інших органів виконавчі документи. Виконавчі документи.
5. Строки пред'явлення виконавчих документів до виконання.
6. Порядок та умови здійснення виконавчого провадження.

Окремі виконавчі дії:

7. Звернення стягнення на майно боржника.
8. Звернення стягнення на будинки.
9. Звернення стягнення на майно і грошові суми боржника, що знаходяться в інших осіб або належать боржникові від інших осіб.
10. Звернення стягнення на заробітну плату (заробіток), пенсію та стипендію боржника.
11. Звернення стягнення на майно боржника - юридичної особи.
12. Розподіл стягнутих сум між стягувачами.

13. Виконання рішень про передачу певних предметів і здійснення певних дій.

Тема 32. Загальні положення міжнародного цивільного процесу

1. Поняття і предмет міжнародного цивільного процесу.
2. Джерела міжнародного цивільного процесу.
3. Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.
4. Іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи як учасники міжнародного цивільного процесу.
5. Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб, їх процесуальна право- та дієздатність.
6. Особливості процесуального становища держави, міжнародних організацій та інших суб'єктів (судові імунітети).
7. Визначення матеріального закону, що підлягає застосуванню.
8. Питання легалізації та перекладу документів.

Тема 33. Конвенційний механізм захисту прав людини Європейським судом з прав людини

1. Статус Європейського суду з прав людини.
2. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини.
3. Процедура прийняття скарги Європейським судом з прав людини та її розгляд.
4. Рішення Європейського суду з прав людини та їх виконання в національних правопорядках.

Тема 34. Третейське судочинство

1. Третейський суд. Значення третейського розгляду спорів.
2. Порядок розгляду справ третейським судом.
3. Рішення третейського суду.
4. Проведення у справах про оскарження рішень третейських судів.
5. Проведення у справах про видачу виконавчих листів на примусове виконання рішень третейських судів.

Теми 35. Міжнародний комерційний арбітраж

1. Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.
2. Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу.
3. Міжнародні регламенти, Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ.
4. Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу.
5. Арбітражні рішення. Виконання рішень.

Тема 36. Цивільне судочинство та медіація

1. Сутність медіації (посередництва).
 2. Принципи медіаційної процедури.
 3. Присудова та досудова (зовнішня) медіація.
 4. Практика застосування медіації.
 5. Регуляторні аспекти впровадження процедур медіації.
1. Опрацювати правові висновки Верховного Суду за 2022 р. з процесуальних питань.
 2. Опрацювати судову практику у цивільних справах по місцю проживання за 2022 р., використовуючи Єдиний державний реєстр судових рішень.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

для студентів III курсу

ЗАЛІК ПРОВОДИТЬСЯ ПО ТЕМАХ № 1-20,

ЕКЗАМЕН – ПО ТЕМАХ № 1-36.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. УВЕДЕННЯ В ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. УЧАСНИКИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ. ЦИВІЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ.

Тема 1. Загальні положення цивільного процесуального права.

1. Поняття та види форм захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.
2. Сутність і природа правосуддя в цивільних справах.

3. Поняття та предмет цивільного процесуального права.
4. Метод правового регулювання цивільних процесуальних правовідносин.
5. Система цивільного процесуального права.
6. Джерела цивільного процесуального права. Цивільне процесуальне законодавство.
7. Судова практика у цивільному судочинстві.
8. Поняття, завдання, види та стадії цивільного судочинства.
9. Наука цивільного процесуального права.
10. Цивільний процес та правосуддя (цивільне судочинство).
11. Цивільне судочинство та інші форми судочинства.

Тема 2. Доступність правосуддя і право на справедливий судовий розгляд.

12. Всесвітній рух доступу до правосуддя.
13. Доступність правосуддя як міжнародний стандарт.
14. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та її застосування в цивільному судочинстві.
15. Право на справедливий судовий розгляд та його складові.
16. Роль Ради Європи в гармонізації цивільного процесуального законодавства та практика його застосування.
17. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи щодо доступності правосуддя у цивільних справах.

Тема 3. Принципи цивільного судочинства

18. Поняття та система принципів цивільного судочинства.
19. Загальні принципи цивільного процесуального права.
20. Правові аксіоми у цивільному судочинстві.
21. **Загальновизнані принципи і норми міжнародного права як принципи цивільного судочинства.**
22. Принцип верховенства прав людини.
23. Принцип верховенства права.
24. Принцип права на суд.
25. Принцип правової визначеності.
26. Принцип пропорційності.
27. Принцип доступності правосуддя.
28. **Організаційно-функціональні принципи цивільного судочинства.**
29. Здійснення правосуддя виключно судами на засадах поваги до честі й гідності, рівності перед законом і судом.
30. Незалежність суддів і підкорення їх лише закону.
31. Принцип одноособового і колегіального розгляду цивільних справ.
32. Принцип мови судочинства.
33. Гласність та відкритість судового процесу.
34. **Функціональні принципи цивільного судочинства.**
35. Принцип диспозитивності.
36. Принцип змагальності сторін.
37. Принцип публічності та судового керівництва.
38. Принцип процесуальної рівноправності сторін.
39. Принцип трьохінстанційності.
40. Принцип забезпечення права на перегляд та оскарження судового рішення.
41. Принципи усності та писемності.
42. Принцип безпосередності судового розгляду.
43. Принцип обов'язковості судових рішень.

Тема 4. Цивільні процесуальні правовідносини. Суд як суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин.

44. Поняття та елементи цивільних процесуальних правовідносин.
45. Передумови виникнення цивільних процесуальних правовідносин.
46. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин та їх класифікація.
47. Правосуб'єктність органів судової влади.

48. Визначення складу суду. Склад суду.
49. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Наслідки відводу суду (судді).
50. Відвід секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача.

Тема 5. Учасники справи.

51. Склад учасників справи. Процесуальні права та обов'язки учасників справи.
52. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність.
53. **Сторони.** Сторони в судовому процесі, їхні спеціальні процесуальні права та обов'язки.
54. Процесуальна співучасть.
55. Залучення до участі в справі співвідповідача. Заміна неналежного відповідача.
56. **Треті особи.** Поняття та види третіх осіб.
57. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.
58. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.
59. Процесуальне правонаступництво.
60. **Участь в судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.** Підстави та форми участі в цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.
61. Участь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у цивільних справах.
62. Особливості представництва інтересів держави прокурором.
63. Участь органів державної влади та місцевого самоврядування у процесі для подання висновку в справі.

Тема 6. Представники.

64. Поняття й види представництва в судовому процесі.
65. Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками.
66. Повноваження представника в суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.

Тема 7. Інші учасники судового процесу.

67. Склад інших учасників судового процесу.
68. Цивільний процесуальний статус інших учасників судового процесу. Помічник судді. Секретар судового засідання. Судовий розпорядник Свідок. Експерт. Експерт з питань права. Спеціаліст. Перекладач.

Тема 8. Цивільна юрисдикція.

69. Поняття та види цивільної юрисдикції.
70. Предметна та суб'єктна юрисдикція.
71. Інстанційна юрисдикція.
72. Територіальна юрисдикція (підсудність). Правила територіальної підсудності цивільних судів.
73. Наслідки порушення правил підсудності. Порядок передачі справи з одного суду до іншого.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УМОВИ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ДОКАЗУВАННЯ ТА ДОКАЗИ. ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ.

Тема 9. Зловживання процесуальними правами.

74. Зловживання процесуальними правами як правовий феномен.
75. Види зловживань процесуальними правами.
76. Протидія зловживанню процесуальними правами.

Тема 10. Докази та доказування.

77. Поняття доказів у судовому процесі.
78. Види засобів доказування: письмові, речові, та електронні докази, висновки експертів, показання свідків.
79. Обов'язок доказування та подання доказів.
80. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування.

81. Оцінка доказів.
82. Забезпечення доказів.
83. Стандарт доказування. Розгляд судом заяв про фальшивість доказів.

Тема 11. Процесуальні строки.

84. Поняття процесуальних строків та їх види.
85. Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу й закінчення процесуальних строків.
86. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.

Тема 12. Судові виклики та повідомлення.

87. Поняття та види судових повісток.
88. Порядок вручення судових повісток.

Тема 13. Судові витрати.

89. Поняття та види судових витрат.
90. Судовий збір.
91. Витрати, пов'язані з розглядом справи.
92. Повернення судового збору.
93. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат.
94. Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.
95. Розподіл судових витрат між сторонами.

Тема 14. Заходи процесуального примусу.

96. Поняття та види заходів процесуального примусу.
97. Підстави та порядок застосування заходів процесуального примусу.
98. Відшкодування майнових збитків.

ПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Тема 15. Позов.

99. Поняття позову та його елементи.
100. Види позовів.
101. Підстави та види забезпечення позову. Зустрічне забезпечення.
102. Заяви по суті справи, їх види.
103. Позовна заява, її зміст та форма. Пред'явлення позову.
104. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви, відмова у відкритті провадження в справі.

Тема 16. Відкриття провадження у справі.

105. Право на звернення до суду за судовим захистом.
106. Передумови права на звернення до суду та порядок його здійснення.
107. Правові наслідки відкриття провадження у справі.

Тема 17. Підготовче провадження.

108. Загальна характеристика підготовчого провадження.
109. Зміст і порядок проведення підготовчого судового засідання.
110. Захист відповідача від пред'явленого позову. Відзив, заперечення та зустрічний позов.
111. Відмова позивача від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода сторін.
112. Врегулювання спору за участю судді.

Тема 18. Розгляд справи по суті.

113. Завдання та строки розгляду справи по суті.
114. Відкриття розгляду справи по суті.
115. З'ясування обставин справи та дослідження доказів.
116. Судові дебати та ухвалення рішення.
117. Фіксування судового процесу.
118. Відкладення розгляду справи та перерва в її розгляді.
119. Зупинення та закриття провадження в справі. Залишення позову без розгляду.
120. Електронне судочинство.

Тема 19. Рішення суду.

121. Поняття та види судових рішень.
122. Порядок ухвалення судового рішення.
123. Вимоги, яким повинно відповідати судове рішення.
124. Законність і обґрунтованість судового рішення.
125. Проголошення судового рішення.
126. Усунення недоліків рішення судом, який його ухвалив.
127. Набрання рішенням суду законної сили.
128. Ухвали суду першої інстанції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СПРОЩЕНІ ПРОВАДЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА. ОКРЕМЕ ПРОВАДЖЕННЯ. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ.

Тема 20. Спрошене позовне провадження. Заочний розгляд цивільних справ.

129. Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження.
130. Особливості розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження.
131. Моделі заочного розгляду справи.
132. Умови та порядок проведення заочного розгляду справи.
133. Порядок перегляду заочного рішення.
134. Оскарження заочного рішення.

Тема 21. Наказне провадження.

135. Історичний нарис наказного провадження.
136. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.
137. Порядок розгляду справ про видачу судового наказу.
138. Зміст судового наказу.
139. Скасування судового наказу.
140. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві.

Тема 22. Окреме провадження.

141. Історичний нарис окремого провадження.
142. Поняття та сутність окремого провадження.
143. Справи, що розглядаються в порядку окремого провадження.
144. Порядок розгляду справ окремого провадження.
145. **Справи про зміну правового статусу фізичної особи та встановлення фактів, що мають юридичне значення.** Розгляд справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення дієздатності фізичної особи. Розгляд судом справ про обмеження фізичної особи у відвідуванні гральних закладів та участі в азартних іграх. Розгляд справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Розгляд справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою. Розгляд справ про усиновлення. Розгляд справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
146. **Справи про визнання або відновлення неоспорюваних суб'єктивних прав.** Розгляд справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі. Розгляд справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Розгляд справ про визнання спадщини відумерлою.
147. **Справи про застосування встановлених законом заходів щодо захисту прав та законних інтересів.** Розгляд справ про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку. Розгляд справ про обов'язкову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу. Розгляд справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб.
148. Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису.

Тема 23. Моделі оскарження та перегляду судових рішень.

149. Судові помилки, їх причини та класифікація.
150. Право на оскарження судових рішень та право на справедливий судовий розгляд.
151. Форми перегляду судових рішень.

Тема 24. Апеляційне провадження.

152. Поняття та сутність апеляційного провадження. Суди апеляційної інстанції.

153. Право апеляційного оскарження.
154. Строк на апеляційне оскарження.
155. Форма й зміст апеляційної скарги, порядок її подання.
156. Відкриття апеляційного провадження.
157. Апеляційний розгляд.
158. Повноваження суду апеляційної інстанції.
159. Постанова суду апеляційної інстанції.

Тема 25. Касаційне провадження.

160. Поняття та сутність касаційного провадження. Суд касаційної інстанції.
161. Право касаційного оскарження.
162. Строк на касаційне оскарження.
163. Форма й зміст касаційної скарги, порядок її подання.
164. Відкриття касаційного провадження.
165. Касаційний розгляд.
166. Повноваження суду касаційної інстанції.
167. Постанова суду касаційної інстанції.

Тема 26. Перегляд судових рішень у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами.

168. Сутність та значення перегляду судових рішень у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами.
169. Підстави перегляду судових рішень у зв'язку з ново виявленими або виключними обставинами.
170. Розгляд заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.

РОЗДІЛ 4. ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. ПОЗАСУДОВІ ЦИВІЛЬНІ ПРОВАДЖЕННЯ.

Тема 27. Виконавче провадження у структурі цивільного процесу.

171. Виконання судових рішень як частина цивільного процесу.
172. Учасники виконавчого провадження.
173. Роль суду у виконавчому провадженні.
174. Загальні правила виконавчого провадження.
175. Підстави виконання судових рішень та актів інших органів Виконавчі документи.
176. Строки пред'явлення виконавчих документів до виконання.
177. Порядок та умови здійснення виконавчого провадження.
178. **Окремі виконавчі дії.** Звернення стягнення на майно боржника. Звернення стягнення на будинки. Звернення стягнення на майно і грошові суми боржника, що знаходяться в інших осіб або належать боржникові від інших осіб. Звернення стягнення на заробітну плату (заробіток), пенсію та стипендію боржника. Звернення стягнення на майно боржника - юридичної особи. Розподіл стягнутих сум між стягувачами. Виконання рішень про передачу певних предметів і здійснення певних дій.

Тема 28. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Судовий контроль за виконанням судових рішень.

179. Негайне виконання судових рішень.
180. Звернення судових рішень до виконання.
181. Відстрочення та розстрочення виконання. Зміна чи встановлення способу та порядку виконання.
182. Зупинення виконання судового рішення.
183. Поворот виконання рішення, постанови.
184. Судовий контроль за виконанням судових рішень

Тема 29. Визнання та виконання рішень іноземних судів.

185. Поняття й умови визнання та виконання рішень іноземних судів.

186.Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.

187.Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Тема 30. Відновлення втраченого судового провадження.

188.Право на звернення до суду із заявою про відновлення втраченого судового провадження.

189.Розгляд заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 31. Судові доручення про надання правничої допомоги.

190.Звернення суду України із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави.

191.Виконання в Україні судових доручень іноземних судів.

Тема 32. Загальні положення міжнародного цивільного процесу.

192. Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела міжнародного цивільного процесу.

193.Правове становище іноземних осіб у міжнародному цивільному процесі.

194.Іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи як учасники міжнародного цивільного процесу.

195.Процесуальні права та обов'язки іноземних осіб, їх процесуальна право-та дієздатність.

196.Особливості процесуального становища держави, міжнародних організацій та інших суб'єктів (судові іmunітети).

197.Особливості провадження цивільних справ з іноземним елементом.

198.Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб.

199.Визначення матеріального закону, що підлягає застосуванню.

200.Судові доручення. Питання легалізації та перекладу документів.

Тема 33. Конвенційний механізм захисту прав людини Європейським судом з прав людини.

201.Статус Європейського суду з прав людини.

202.Порядок звернення до Європейського суду з прав людини.

203.Процедура прийняття скарги Європейським судом з прав людини та її розгляд.

204.Рішення Європейського суду з прав людини та їх виконання в національних правопорядках.

Тема 34. Третейське судочинство.

205.Третейський суд. Значення третейського розгляду спорів.

206.Порядок розгляду справ третейським судом. Рішення третейського суду.

207.Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів.

208.Провадження у справах про видачу виконавчих листів на примусове виконання рішень третейських судів.

Тема 35. Міжнародний комерційний арбітраж.

209.Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.

210.Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу.

211.Міжнародні регламенти, Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ.

212.Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

213.Арбітражні рішення.

214.Оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів.

215.Визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу.

Тема 36. Цивільне судочинство та медіація.

216.Сутність медіації (посередництва).

217.Принципи медіаційної процедури.

218.Присудова та досудова (зовнішня) медіація.

219.Практика застосування медіації.

220.Регуляторні аспекти впровадження процедур медіації.

Рекомендована література

Основна

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. ВВР України. 2016. № 28. Ст. 532 в редакції від 02.06.2016 р. № 1401-VIII.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-I. ВВР України. 2017. № 48. Ст. 436 в редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017р.

Підручники

1. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
2. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.
3. Васильєв С. В. Цивільний процес. Підручник. / С. В. Васильєв К.: Алерта, 2019. 506 с.
4. Ізарова І. О., Ханик-Посполітак Р. Ю. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханик-Посполітак. – 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 274 с.
5. Цивільний процес України: Підручник; [за заг. ред. д.ю.н., доц. М.М. Ясинка]. К.: Алерта, 2014. 744 с.
6. Курс цивільного процесу: підручник / В.В. Комаров, В.А.Бігун, В.В. Баранкова та ін.; за ред. В.В. Комарова. Х.: Право, 2011.1352 с.
7. Цивільний процес України: Підручник / За ред. Є.О.Харитоновна, О.І.Харитонової, Н.Ю. Голубевої. К.: Істина, 2011.536 с.
8. Цивільний процес України: академічний курс: [підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.]; [за ред. С.Я. Фурси].К.:Видавець Фурса С.Я. :КНТ,2009.848 с.
9. Цивільний процес України: Кредитно-модульний навчальний посібник-практикум: За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С.Я. : КНТ,2009. 456 с.

Коментарі ЦПК України

1. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. [текст]/За заг. ред. Короєда С.О. Київ.: Видавничий дім «Професіонал», 2018.496 с.
2. Зейкан Я.П. Цивільний процесуальний кодекс України. Станом на 15.06.2011: Наук.практ. Коментар. К.: КНТ, 2011р. 680 с.
3. Теліпко В.Е. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. Станом на 01.11.2011р. / За ред. Притики Ю.Д. К.: Центр учбової літератури, 2011. 696 с.
4. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / С.С. Бичкова, Ю.В. Білоусов, В.І. Бірюков та ін.; За заг. ред. С.С. Бичкової. К.:Атіка, 2008.840с.

Допоміжна

Нормативно-правові акти

Закони України

1. «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р. № 5076-VI.
2. «Про судовий збір» від 8 липня 2011р. № 3674-VI.
3. «Про судоустрій і статус суддів» від 02 червня 2016р. № 1402-VIII.
4. «Про міжнародне приватне право» 23 червня 2005 року № 2709-IV
5. «Про третейські суди» від 11 травня 2004 р. № 1701-IV.ВВР України. 2004. № 35. Ст. 412.
6. «Про міжнародний комерційний арбітраж» 24 лютого 1994 року № 4002-XII.
7. «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII
8. «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 р. № 3425-XII.ВВР Ук раїни. 1993. № 39. - Ст. 383.
9. «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року № 1404-VIII.

10. «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, посадових осіб» 2 червня 2016 року № 1403-VIII.
11. «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV.
12. «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 р. № 3262-IV. ВВР України. 2006.№ 15.Ст.128.

Навчальні посібники, монографії

1. Кройтор В.А. Принципи цивільного судочинства та їх система: проблеми сучасної теорії і практики : монографія / В. А. Кройтор. – Харків : Право, 2020. 672 с.
2. Цивільний процес: навч. посіб. [К.В. Гусаров, М.В. Жушман, С.О. Кравцов та ін.]. Харків: Право, 2018. 362 с.
3. Практикум з цивільного процесу України: Навчальний посібник для студентів юрид. спеціальностей вищих навчальних закладів / За заг. ред. Н.В. Василюк, Ю.Д. Притики. Київ.: ВД «Дакор», 2018. 332 с.
4. Шепель Т. П., Чагін С. М., Колотило М. М., Болтушкіна О. В., Мустафаєва М. Д., Харченко Н. М. Третейські суди в Україні: стан розвитку, статистика, практика та перспективи. Київ, 2018. 52 с.
5. Масюк В.В. Цивільний процес у схемах і таблицях: навч. посіб. / В.В. Масюк, М.Ю. Акулова. 2-ге вид., допов. Х.: Право, 2015.192 с.
6. Васильєв С.В. Цивільний процес України [текст]: навчальний посібник / С.В. Васильєв. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 344 с.
7. Експрес-підготовка до магістерського ЗНО з правознавства: навч. посіб. / уклад: М.В. Пономаренко, Л.О. Чернов. Харків: Право, 2018.410 с.
8. Цивільне процесуальне право України: навч. посіб./ Штефан О.О. К.:Юрінком Інтер, 2009.360 с.
9. Бичкова С.С., Бобрик В.І., Ізарова І.О. та ін. Цивільне процесуальне право України: Навчальний посібник / За заг. ред. С.С. Бичкової. 2-е вид., доповн. і переробл. К.: Атіка, 2007.404 с.
10. Цивільний процес України: Підручник / За ред. Ю.С. Червоного.К.: Істина, 2007. 392 с.
11. Цивільний процес: Навч. посібник./ А.В.Андрушко, Ю.В.Білоусова, Р.О. Стефанчук, О.І. Угриновська та ін.За ред. Ю.В. Білоусова. К.: Прецедент, 2006.293с.
12. Чорноченко С.І. Цивільний процес: Вид 2-ге, перероб. та доп.: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 472 с.
13. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. 624 с.
14. Позовне провадження: моногр. / В.В. Комаров, Д.Д. Луспенник, П.І. Радченко та ін.; за ред. В.В. Комарова. Х.: Право, 2011. 552 с.
15. Комаров В.В. Окреме провадження: монографія / В.В. Комаров, Г.О. Світлична, І.В. Удальцова; за ред. В.В. Комарова. Х.: Право, 2011. 312 с.
16. Бичкова С.С. Цивільний процесуальний статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження. Монографія. К.: Атіка, 2011. 420 с.
17. Міжнародний цивільний процес України: Навчальний посібник. Практикум: За ред. д.ю.н.,проф. С.Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2010. 328 с.

Коментарі ЦПК України.

18. Червоний Ю.С. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. К.: Юрінком Інтер.2008р. 640 с.
19. Тертишніков В.І. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Харків: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2007. 576 с.
20. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. Фурси С.Я. К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006.Т.2. 800 с.
21. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. Фурси С.Я. К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006.Т.1. 912 с.

22. Кравчук В.М., Угриновська О.І. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України. К.: Істина, 2006. 944 с.

Постанови Пленуму Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ з процесуальних питань у цивільних справах.

1. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 28.03.72 із змінами, внесеними згідно з Постановами Пленуму Верховного Суду України № 13 від 29.11.74, № 4 від 24.04.81, № 3 від 30.03.84, № 13 від 25.12.92, № 15 від 25.05.98. «Про судову практику в справах про визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним».
2. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 31.03.95 із змінами, внесеними згідно з Постановою Пленуму Верховного Суду України № 15 від 25.05.98. «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення».
3. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 12 червня 2009 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду».
4. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 12 червня 2009 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції».
5. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 14 від 18 грудня 2009 «Про судові рішення у цивільній справі».
6. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 13 від 23 грудня 2011 року «Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження».
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 12 від 24 жовтня 2008 року «Про судову практику розгляду цивільних справ в апеляційному порядку».
8. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 10 від 14 червня 2012 року «Про судову практику розгляду цивільних справ у касаційному порядку».
9. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 11 від 30 вересня 2011 року «Про судову практику застосування статей 353-360 Цивільного процесуального кодексу України».
10. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 4 від 30 березня 2012 року «Про застосування цивільного процесуального законодавства при перегляді судових рішень у зв'язку з нововиявленими обставинами».